

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/8/2016
Identifikačné číslo spisu: 4015200667
Dátum vydania rozhodnutia: 16.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4015200667.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: E. J., L. X/XXXX, G. nad B., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o úprave výšky starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. októbra 2015, č.k.19Sd/118/2015-86, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 7. októbra 2015, č.k. 19Sd/118/2015-86, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom z 27. októbra 2015, č.k. 19Sd/118/2015-86, potvrdil rozhodnutie zo dňa 26.03.2015, č. XXX XXX XXXX 0, ktorým odporkyňa zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa na sumu 365,20 eur mesačne podľa § 261 ods. 3 písm. b/, § 293di ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“).

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že starobný dôchodok bol zvýšený za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31.12.2003 do 31.07.2006 (počas poberania starobného dôchodku). V období počas poberania starobného dôchodku bol navrhovateľ dôchodkovo poistený od 01.07.2004 do 31.12.2004 a od 01.01.2005 do 31.12.2005, kedy získal 549 dní obdobia dôchodkového poistenia.

Priemerný mesačný zárobok, z ktorého sa starobný dôchodok vymeral bol 104,16 eur mesačne. Suma starobného dôchodku sa zvýšila za 540 dní obdobia dôchodkového poistenia (za 6 x 90 dní) o 4,50% priemerného mesačného zárobku, to znamená o 4,68720 eur mesačne. K 31.decembru 2014 sa starobný dôchodok vyplácal v sume 355,30 eur mesačne. Suma starobného dôchodku 360,00 eur mesačne po zaokrúhlení bola určená súčtom súm 355,30 eur a 4,68720 eur. Suma starobného dôchodku sa ďalej zvýšila od 1. januára 2015 o 5,20 eur mesačne (o pevnú sumu zvýšenia starobného dôchodku

ustanovenú v § 1 písm. a/ opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 295/2014 Z.z.) a podľa § 82 zákona o sociálnom poistení na 365,20 eur mesačne.

Krajský súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, vykonal dokazovanie oboznámením sa s podaným návrhom a predloženými listinnými dokladmi, dávkovým spisom odporkyne a stanoviskami účastníkov konania. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny nárok na starobný dôchodok vznikol od 15. októbra 1993. Ako starobný dôchodca mal navrhovateľ vydané oprávnenie súkromne hospodáriaceho roľníka. V podanom odvolaní proti preskúmanému rozhodnutiu potvrdil registráciu SHR, sám potvrdil a uviedol, že hospodáril na vlastnej pôde.

V období od júla 2004 do novembra 2005 poistné na nemocenské poistenie, starobné poistenie a poistné na rezervný fond neplatil. Dlhé poistné bolo predpísané Sociálnou poisťovňou, pobočkou Nové Zámky a neskôr bolo vymožené v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky sp.zn. 14Er/325/2007 cestou súdneho exekútora JUDr. E..

Odporkyňa v súlade s § 263 ods. 3 a § 293di ods. 1 zákona o sociálnom poistení ex offo rozhodla o zvýšení starobného dôchodku navrhovateľa od 1. januára 2015. Postup odporkyne považoval krajský súd za súladný so zákonom o sociálnom poistení. K odvolacím dôvodom uviedol, že odporkyňa pri rozhodovaní o zvýšení starobného dôchodku nevychádzala z dôchodku, ktorý v poslednom roku pred zvýšením starobného dôchodku navrhovateľ poberal, ale musela vychádzať z priemerného mesačného zárobku, z ktorého bol starobný dôchodok navrhovateľa vymeraný a tým bola suma 104,16 eur mesačne.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol tak, že podľa výsledku konania úspešnej odporkyni ich náhradu nepriznal.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie namietajúc jeho nezákonnosť pre nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Tvrdil, že na krajský súd žiadnu žalobu nepodal a v jeho mene nikto nemá právo takýto návrh podať. Potvrdil, že od 15. októbra 1993 poberať dôchodok a ako súkromne hospodáriaci roľník hospodáril na vlastnej pôde. V hospodárskom roku 2003 a 2004 podľa daňového úradu mal nulový základ dane. Žiadna hospodárska činnosť nebola vykonávaná ani v rokoch

1994 - 2000. V exekučnom konaní bol vymáhaný nedoplatok pre Sociálnu poisťovňu. Táto skutočnosť vyplýva aj z písomného oznámenia doručeného krajskému súdu na stranách 22-29. Rozsudok krajského súdu žiadal zrušiť a konanie zastaviť.

Z dôvodu nejasnej vôle vyjadrenej v liste z 8. júna 2015, výzvou doručenou navrhovateľovi dňa 23. marca 2016 odvolací súd vyzval navrhovateľa, aby odstránil vady odvolania oznámením, či v odvolaní vyjadruje svoj nesúhlas s výškou starobného dôchodku, ktorá mu bola priznaná rozhodnutím odporkyne z 26. marca 2015, č. XXX XXX XXXX 0 a z akých dôvodov a súčasne, či jeho podanie treba pokladať za podaný opravný prostriedok na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne súdom podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku. Navrhovateľ na výzvu odvolacieho súdu nereagoval.

3.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadřila, odvolací návrh nepodala.

4.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok účinný od 01.07.2016 (ďalej len „SSP“) odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 492 ods. 2 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 492 ods. 2 SSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP, § 492 ods. 2 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP, § 492 ods. 2 SSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok, ktorým krajský súd na základe odvolania navrhovateľa potvrdil rozhodnutie odporkyne, ktorým odporkyňa zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa podľa § 261 ods. 3, písm. b/ v spojení s § 293di ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z..

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ako aj konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, a preto ich neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

Predovšetkým najvyšší súd upriamuje pozornosť na to, že súd v procese súdneho prieskumu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250l a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Súdný prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktorými navrhovateľ namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a konania mu predchádzajúceho v rozsahu odvolacích námietok odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Predmetom preskúmacieho konania v danej veci je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o

zvýšení sumy starobného dôchodku navrhovateľa od 1. januára 2015, za obdobie dôchodkového poistenia získané po nadobudnutí účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Podľa § 263 ods. 3 písm. b/ zákona o sociálnom poistení, poistencovi, ktorému vznikol nárok na výplatu starobného dôchodku pred 1. januárom 2004, zvyšuje sa starobný dôchodok za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. decembri 2003 do 31. júla 2006, ak tento zákon neustanovuje inak, počas poberania tohto dôchodku alebo jeho časti za každých 90 dní dôchodkového poistenia o 0,75% priemerného mesačného zárobku, z ktorého sa vymeral starobný dôchodok.

Podľa § 293di ods. 1 zákona o sociálnom poistení ak poistenec bol 31. decembra 2014 dôchodkovo poistený po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok a poberal tento dôchodok alebo jeho časť, suma starobného dôchodku sa od 1. januára 2015 určí tak, že k sume starobného dôchodku vyplácanej k 1. januáru 2015 sa pripočíta suma určená ako súčin súčtu jednej polovice osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania starobného dôchodku alebo jeho časti pred 1. januárom 2015 a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; o určení sumy starobného dôchodku sa rozhodne do 31. marca 2015.

Odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa mal v prejednávanej veci z obsahu spisov za dostatočne preukázané, že navrhovateľovi bol starobný dôchodok priznaný od 15. októbra 1993 v sume určenej podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Medzi účastníkmi konania táto právna skutočnosť sporná nebola. Tak, ako to správne konštatoval aj krajský súd, navrhovateľ počas obdobia, v ktorom poberal starobný dôchodok bol aj súkromne hospodáriacim roľníkom. Bolo tomu tak v období od 1. júla 2004 do 31. decembra 2004 a od 1. januára 2005 do 31. decembra 2005. Dôchodkovo poistený tak bol 549 dní. Priemerný mesačný zárobok, z ktorého sa vymeral starobný dôchodok bol 104,16 eur mesačne. Suma starobného dôchodku sa zvýšila za 540 dní obdobia dôchodkového poistenia (za 6 x 90 dní) o 4,50% priemerného mesačného zárobku, to znamená o 4,68720 eur mesačne. Ku dňu 31. december 2014 sa starobný dôchodok vyplácal v sume 355,30 eur mesačne. Suma starobného dôchodku 360,00 eur mesačne po zaokrúhlení bola určená súčtom súm 355,30 eur a 4,68720 eur. Suma starobného dôchodku sa ďalej podľa § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšila od 1. januára 2015 o 5,20 eur mesačne (o pevnú sumu zvýšenia starobného dôchodku ustanovenú v § 1 písm. a/ opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 295/2014 Z.z.) na 365,20 eur mesačne.

Vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci vyplývajúcich z administratívneho spisu odvolací súd vyhodnotil odvolacie dôvody navrhovateľa za nedôvodné. Predovšetkým zdôrazňuje, že konanie u odporkyne sa začalo ex offo a úlohou odporkyne bolo zo zákona rozhodnúť o zvýšení starobného dôchodku od 1. januára 2015, pričom priamo zo zákona vyplynula lehota na vydanie rozhodnutia do 31. marca 2015. Pokiaľ navrhovateľ v podaniach doručených krajskému súdu a podaním odvolania aj odvolaciemu súdu vytýkal viaceré pochybenia hmotnoprávneho aj procesného charakteru, odvolací súd tvrdenia navrhovateľa nepovažoval za právne relevantné, keďže jasným a určitým spôsobom z nich nevyplývalo, v akom rozsahu a z akých dôvodov napadá zákonnosť predmetného rozhodnutia odporkyne, ktorý nedostatok navrhovateľ navyše ani neodstránil na základe výzvy a poučenia odvolacieho súdu.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s administratívnym spisom žalovaného správneho orgánu dospel k zhodnému názoru ako súd prvého stupňa, že žalovaný správny orgán v danej veci postupoval v súlade so zákonom o sociálnom poistení, pre vydanie rozhodnutia si zadovážil dostatok skutkových podkladov, z ktorých vyvodil správny právny záver, ktorý aj v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jasným a zrozumiteľným spôsobom odôvodnil, a preto jeho rozhodnutie treba považovať za súladné so zákonom. Z uvedených dôvodov v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie rozhodnutia odporkyne.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že námietky navrhovateľa uvedené v jeho odvolaní

nie sú relevantné k vyhoveniu jeho odvolacieho návrhu, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a v spojení s § 219 ods. 1, 2 a s § 246c ods. 1 OSP a s § 492 ods. 2 SSP ako vecne a právne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodoval odvolací súd v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1, s § 246c ods. 1 a s § 224 ods. 1 OSP a s § 492 ods. 2 SSP. Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal z dôvodu jeho neúspechu v tomto konaní.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.